POVEZOVANJE DELOVNIH ORGANIZACIJ

Ena od pomembnih možnosti za izhod iz sedanjih težav

Pred kratkim so Velano obiskali predstavniki tovarne Stružanka iz Struge. Ogledali so si njene proizvodne oddelke, nato pa so se z nekaterimi vodilnimi delavci Velane pogovarjali o možnostih sodelovanja.

Stružanka namreč gradi novo proizvodno halo, v kateri bodo obratovali stroji za teksturiranje. Zmogljivosti strojev pa bodo znatno večje od njihovih potreb in v Velani vidijo v tem perspektivno možnost nabave deficitarnih teksturiranih materialov. Ker stoji Stružanka na nerazvitem področju, obstaja možnost sovlaganja sredstev, ki jih sicer v Velani nimajo za razvoj nerazvitih predelov v Jugoslaviji.

Pogovarjali so se tudi o sodelovanju in pomoči pri izvozu. Ti pogovori so že dali konkretne rezultate, saj so se dogovorili za sodelovanje in skupno nastopanje pri večjem izvozu zaves v Egipt, ki ga Velana v celoti sama ne bi zmogla uresničiti zaradi prevelikih količin nekaterih artiklov.

Predstavniki Stružanke so Velani obljubili pomoč, da bi delno prebrodili sedanje težave s pomanjkanjem surovin v pletilnici. V najkrajšem času ji bodo poskusili dobaviti nekaj ton materiala za osnove.

J. P.

Obrat zmrznjene prehrane tozda Pekarne Ljubljana bo z novim prizidkom povečal proizvodnjo za potrebe ljubljanskih občin

I. C.

Opreti se na svoje sile

Vevčani razmišljajo o novih možnostih za pridobivanje energije

Potem ko je že tri mesece obratoval obnovljeni agregat vevške hidroelektrarne Fužine na levem bregu Ljubljanice, so vevški papirničarji 27. decembra lani podpisali pogodbo z Rudisom — Inženiringom za dobavo, montažo in poskusni pogon novega agregata za proizvodnjo električne energije.

Že pred dobrimi desetimi leti so Vevčani začeli razmišljati o možnostih obnovitve obeh levoobrežnih turbin v svoji hidroelektrarni Fužine. (Agregat na desnem bregu obratuje neprekinjeno že od leta 1922. V tem času so bile opravljene geomehanske raziskave, izdelana je bila idejna študija za rekonstrukcijo HE Fužine — levi breg, pridobljena so bila potrebna soglasja in pognali so obnovljeni agregat, ki daje do 670 kW moči. Novi agregat pa bi naj pričel poskusno obratovati 15. junija 1985. Investicijska vrednost te faze rekonstrukcije HE Fužine je ok. 130 milijonov din. Novi agregat tipa Kaplan bo stal na mestu drugega, dotrajanega agregata in bo letno dajal 3.520 MWh električne energije. Izkoriščal bo večji pretok Ljubljanice, za kar so dane vse možnosti. S to investicijo bo Papirnica Vevče povečala obratovalno zanesljivost, bolje izkoristila razpoložljivost vodnih virov, pridobila dodatno električno moč, povečala možnost za neodvisni ponovni zagon in obratovanje obratne industrijske toplarne ob izpadih javnega električnega omrežja, pa zagotovila tudi energijo za varnostne pogone, vodnjaške črpalke, razsvetljavo in gasilno vodo ob morebitnem izpadu zunanjega omrežja. Na sploh je vloga vevške elektrarne v sklopu celotne energetske baze Papirnice Vevče pa tudi na ravni mesta širšega družbenega pomena, predvsem v izjemnih razmerah, pri oskrbovanju z električno energijo.

Lani so se vevški papirničarji lotili tudi izdelave študije in projekta za aktiviranje hidroagregata med objektoma tretjega in četrtega papirnega stroja. Tod je bila pred desetletji zgrajena manjša hidroelektrarna za napajanje papirniških obratov. Pred petimi leti je prenehala obratovati zaradi dotrajanosti nekaterih sklopov. Jezovna zgradba, dovodni in odvodni kanal pa so dobro ohranjeni, hidromehanska oprema je celo že obnovljena. Potrebna so le manjša popravila na vstopni rešetki in elektromotorni pogon zapornic. Vgradnja novih sklopov elektro strojne opreme za agregat in gradbena sanacija strojnic bosta omogočili ponovno obratovanje te vevške »turbine«. Pogodba za vsa strojna in elektromontažna dela ter zagon je z Litostrojem že podpisana, prav tako tudi z Uljanikom za dobavo generatorja. Po zagotovilih obeh dobaviteljev bo poskuno obratovanje steklo 15. junija prihodnjega leta.

Potreba po svoji energiji, neugodna in draga energetska oskrba pa silijo papirničarje z Vevč v preveritev možnosti za usposobitev še enega starega agregata na levem bregu na Vevčah — v bivši Janeziji.

VIDA BARTOL

Kdaj prihajamo na delo

Podatki za našo občino kažejo, da smo se dolgoletne navade prihajati na delo med šesto in sedmo uro zjutraj že nekoliko otresli. Po novem namreč kar 85 odstotkov delavcev, ki so zaposleni v gospodarskih organizacijah združenega dela, v katerih je delo organizirano le v eni izmeni, začne delati med sedmo in osmo uro zjutraj. Po osmi uri jih pride na delovno mesto le še 3 odstotke, prav toliko med pol sedmo in osmo, 9 odstotkov pa med šesto in sedmo uro.

Tudi v ozdih s področja negospodarskih dejavnosti večina delavcev (49 odstotkov) začne z delom med sedmo in osmo uro, kar 35 odstotkov zaposlenih prihaja med osmo in pol deveto uro, med šesto in sedmo pa le 16 odstotkov.

Vendar pa nekatere gospodarske organizacije združenega dela niso spremenile delovnega časa. Med trinajstimi takimi ozdi jih nekaj tega ni storilo iz objektivnih razlogov. Tako na primer Perutnina Zalog, tozd Meso in Integral, tozd Ceprom, kjer se pričetek dela spreminja in je prilagojen proizvodnemu programu.

S področja negospodarstva ni premaknilo delovnega časa 11 tozdov; več šol, dva vrtca, zdravstveni dom, knjižnica in fakulteta za telesno kulturo. Tu ni prišlo do sprememb zato, ker so že prej pričeli delati ob sedmih zjutraj. Na nov delovni čas pa je prešla večina vrtcev. V teh zavodih prihajajo delavci v službo med pol sedmo in deveto uro odhajajo pa med eno in peto uro popoldne.

Na območju naše občine imamo 161 organizacij združenega dela, v katerih je zaposleno 26.650 delavcev. V 62 tozdih poteka delo v treh izmenah. Ne glede na priporočilo, naj bi se tu delovni čas spremenil le za delavce skupnih služb oziroma uprave, je 11 ozdov pričelo delati kasneje. V 99 organizacijah združenega dela, kjer delajo le v eni izmeni, pa jih je priporočilo upoštevalo 72, kar je nekaj več kot 80 odstotkov.

D. J.

Dosežena enotnost v OF

(NADALJEVANJE S 1. STRANI)

Plenum je sprejel sklep o odločnem nadaljevanju boja in potrdil delo glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet in izvršnega odbora OF.

Vprašanje enotnosti OF je bilo dokončno rešeno v Dolomitih, kamor so se člani CK KPS, IO OF in GP SPČ po ofenzivi zatekli na edino osvobojeno ozemlje v Sloveniji. Slovensko sokolstvo se je v času demokratizacije otreslo vpliva nacionalne stranke, njihov položaj je bil podoben mestu kulturniške skupine v OF.

Težje je bilo razčistiti vprašanje s krščanskimi socialisti. Ti so očitali partiji oster nastop proti beli gardi in da se preveč naslanja na delavstvo, pa manj na kmete. Zato so imeli ustanovitev Proletarskega bataljona Toneta Tomšiča in komuniste za nelojalne zaveznike, sektaše in agresivne konkurente za oblast. Sami so se čutili odrezane od temeljnih točk OF. Zagovarjali so, zlasti njihovi aktivisti na terenu, OF kot politično stranko v koalicijski obliki in so podobno tudi predlagali prestrukturiranje vojske, začeli popisovati svoje člane in jim po sestankih deliti značke krščanskih socialistov. Sprva se je to odvijalo mimo IO OF, potem pa je delovanje potekalo odkrito. Bilo je veliko pogovorov, prepričevanj, dogovarjanj, razčiščevanj, konec februarja pa se je razprava zaključila in člani ustanovnih skupin OF so podpisali znamenito dolomitsko izjavo.

BISTVENE TOČKE DOKUMENTA

1. OF slovenskega naroda je enotna vseljudska politična in nacionalna organizacija slovenskega naroda. Vodi jo njen izvršni odbor, ki predstavlja tudi enotno politično in organizacijsko vodstvo OF.

2. Avantgardna vloga v slovenskem osvobodilnem gibanju pripada na njen program, organizacijsko strukturo, strategijo in taktiko KPS kot avantgardi najnaprednejšega slovenskega družbenega razreda — proletariata Slovenije.

3. Kader aktivistov OF vodi v organizacijskem in političnem pogledu IO OF kot celot in le-ti odgovarjajo OF kot celoti.

Za KPS so izjavo podpisali Edvard Kardelj, Boris Kidrič in Franc Leskošek (prvič s pravimi imeni), za slovensko sokolstvo Andrej Hribar (Jože Rus) in Drejče Jaklič (France Lubej), za krščanske socialiste pa Edvard Kocbek, Tone Fajfar in Miha Borštnik (Marijan Brecelj).

Dolomitska izjava je bila razglašena na prvem zboru vseh aktivistov ustanovnih skupin OF ob drugi obletnici OF 27. aprila 1943 na Pugledu. Zbor je izjavo v celoti sprejel.

I. K.

● Načrt za novo ljubljansko potniško postajo

Pred petimi leti je na natečaju za načrt ljubljanske železniške postaje ponudil najboljšo rešitev arhitekt Marko Mušič. Zdaj je načrt nared in od 11. februarja dalje je na ogled v paviljonu Jurček na Gospodarskem razstavišču.

Nova postaja mora zagotoviti nemoten in usklajen avtobusni in železniški promet skozi Ljubljano. Zasnovana je tako, da bo potniški promet ločen od tovornega, ki bo potisnjen na obrobje postaje. Udobju in potrebam potnikov bo namenjena trikotna dvorana v središču postaje, kjer jim bodo na voljo vse potrebne poslovalnice in lokali. Gradnja, ki bo trajala 5 do 10 let, bo potekala tako, da bomo lahko že med njo začeli postopoma uporabljati posamezne objekte. Najprej se bo selila avtobusna in taksi postaja, ki bo našla svoj novi dom pod Gospodarskim razstavišče. Prvi stroji bodo na postaji predvidoma zaropotali v začetku prihodnjega leta.

● Zamenjava osebnih izkaznic

Kot je znano, z 12. oktobrom 1984 prenehajo veljati tiste osebne izkaznice, ki so bile izdane pred 1. julijem 1981. Zato bodo že čez teden dni, 1. marca v nekaterih krajevnih skupnostih pričeli z zamenjavo starih osebnih izkaznic z novimi. V naši občini bosta najprej na vrsti krajevni skupnosti Moste in Polje. V **KS Moste** bodo izkaznice zamenjevali na **sedežu občinske skupščine, Proletarska 1,** v **KS Polje** pa na **sedežu krajevne skupnosti, Polje 12.** Krajani bodo k zamenjavi osebnih izkaznic povabljeni s pisnim vabilom, in sicer po abecednem vrstnem redu.

Ker smo o zamenjavi osebnih izkaznic v Naši skupnosti že obširneje pisali 19. oktobra lani, bi tokrat opozorili le še na to, da je v krajevnih skupnostih mogoče le zamenjati osebne izkaznice, medtem ko se morajo tisti, ki prvič zaprosijo za ta dokument, zglasiti kot do sedaj na sekretariatu za notranje zadeve, Mačkova 1. O tem, kdaj in kako bo zamenjava potekala po drugih krajevnih skupnostih, bomo sproti obveščali.

D. J.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Marsikaj, kar smo doslej uvažali, znamo narediti tudi doma. To se je izkazalo ob sedanjih deviznih težavah, ko morajo delovne organizacije vse bolj varčevati, da si lahko nabavijo najpotrebnejše reprodukcijske materiale. Tako kot pri surovinah, se da varčevati tudi pri strojih in orodjih. V kranjski »Savi« zdaj naročajo marsikaj, kar so prej uvažali, pri domačih kooperantih, več pa naredijo tudi sami. Ocenjujejo, da so tako za tretjino zmanjšali uvoz strojev, opreme, orodij in rezervnih delov.

Indos bo letos praznoval 35-letnico obstoja. Slavili pa so tudi konec lanskega decembra, ko je s tekočega traku zapeljali 20.000 viličar. Dogodek je bil vreden toliko več pozornosti, ker je bil ta viličar eden prvih iz novega proizvodnega programa, izdelan pa je bil v celoti v novih prostorih in po novi, doma zasnovani tehnologiji. Skladalnik S 16, kot se imenuje novi tip viličarja, je njihova prva novost po mnogih letih in je izključno plod domačega znanja. V primerjavi s klasičnimi čelnimi viličarji je varnejši in okretnejši — uporabljati ga je mogoče tudi v četrtino ožjih prihodih.

Sredi januarja se je mudil v tozdu Šumi angleški uvoznik Freddy Farman. Lani je ta angleški kupec kupil 77 ton bonbonov Visoki C in 11 ton Frufru. Na angleškem tržišču so Šumijeve izdelke izredno dobro sprejeli in Šumi ne more zadostiti vsem zahtevam. Poleg omenjenih bonbonov bodo v bodoče v Šumiju zanj proizvajali nov izdelek — penene živali. Za evropsko tržišče pa morajo prilagoditi embalažo. V Šumiju so za letos pripravili vrsto organizacijskih, tehnoloških in tehničnih ukrepov, da bi lahko pospešili proizvodnjo, zlasti za tuji trg.

● LETO 1983 IN OCENA ZA NAŠO OBČINO GLEDE

Možnosti zaposlovanja

Cilji in usmeritve, opredeljene v spremenjenem in dopolnjenem dogovoru v temeljih plana in planu razvoja naše občine za obdobje 1981—1985 v letu 1983 ob upoštevanju sedanjih zaostrenih razmer gospodarjenja, predvidevajo naslednje materialne okvire razvoja: povečanje realnega družbenega proizvoda za 1,5 %, industrijske proizvodnje za 2 %, izvoza za 15 %, uvoza za 2 % in zaposlovanja za 0,5%.

Glede na gospodarsko strukturo občine, kjer prevladuje predelovalna industrija, ki je v veliki meri odvisna od uvoza surovin in materiala in se le-ta predvidoma tudi v letu 1983 ne bo izboljšala, pa zaradi stagnacije v gradbeništvu je moč predvideti tudi v letu 1983 izrazito umirjeno gospodarsko rast ob hitrejšem povečevanju in rasti konvertibilnega izvoza. Na osnovi dosedanjega spremljanja kadrovske situacije ugotavljamo, da ni prišlo do izboljšanj. Ozdi v občini izstopajo z nadpovprečno visokim deležem potreb po delavcih ozkega profila. To pomeni, da se bo negativna kadrovska situacija še nadaljevala, saj v sedanji zaostreni gospodarski situaciji ne bo pomembnejših kapitalno intenzivnih investicij, s kterimi bi se proizvodnja modernizirala in s tem povečala potreba po višji kvalifikacijski strukturi zaposlenih.

Po drugi strani ozdi v zaostreni gospodarski situaciji bolj kot doslej iščejo notranje rezerve na kadrovskem področju in s tem zmanjšujejo ekstenzivno zaposlovanje. Zlasti je opazna stagnacija zaposlovanja pri administrativnih in režijskih delih.

Konec oktobra 1982 je bilo v naši občini zaposleno v družbenem sektorju 28.147 delavcev, kar je 175 delavcev ali 0,6 % več kot v decembru 1981. V zasebnem sektorju se je število zaposlenih povečalo za 38 delavcev ali za 4,1 %. Zaposlenost se je povečala v gospodarstvu za 66 delavcev ali za 0,3 %, v negospodarstvu pa za 109 delavcev ali za 4,3 %.

Zaposlenost se je povečala v naslednjih panogah: industrija (608 delavcev — indeks 105,8)[1], kmetijstvo (1 delavec — indeks 100,4), gostinstvo (70 delavcev — indeks 117,4), obrt (16 delavcev — indeks 102,9) stanovanjska in komunalna dejavnost (22 delavcev — indeks 103,5), finančno tehnične storitve (95 delavcev — indeks 108,9), zdravstvo in socialno varstvo (55 delavcev — indeks 104,4), izobraževanje (38 delavcev — indeks 104,3), družbenopolitične skupnosti, samoupravne interesne skupnosti in družbenopolitične organizacije (16 delavcev — indeks 103,8). Zmanjšanje zaposlenosti beležimo v gradbeništvu (377 delavcev — indeks 92,8), prometu in zvezah (214 delavcev — indeks 93,7), trgovini (155 delavcev — indeks 95,5).

Razlog za tako gibanje v občini in med panogami so številne selitve organizacij in preregistracije med panogami.

Pri skupnosti za zaposlovanje je bilo v decembru 1982 prijavljeno 265 iskalcev zaposlitve — od tega 133 žensk ali 50,2 %, kar je več kot v decembru 1981 (154 — indeks 172,00). Posebno je izrazito povečanje števila iskalcev zaposlitve od septembra do decembra, ko se je število brezposelnih povečalo za 74 oseb (39 %). Stopnja relativne brezposelnosti je znašala v oktobru 1982. leta 0,71, medtem ko je bila v istem mesecu preteklega leta 0,66.

Med iskalci zaposlitve je kar 157 oseb (59,2 %), ki so mlajše kot 26 let. 91 iskalcev (34,3 %) zaposlitve je težje zaposlivih, tako da zahtevajo dodatne obravnave.

Ob koncu leta 1982 je bilo pri skupnosti za zaposlovanje naše občine še 387 nezasedenih delovnih mest, in sicer 57 NK, 100 PK, 99 KV, 55 SŠ, 32 VIŠ, 44 VIS.

Ozdi v naši občini so v času od 1. januarja do 31. avbusta 82 zaposlili 101 pripravnika za nedoločen čas in 74 pripravnikov za določen čas. Največ pripravnikov se je zaposlilo v industriji (42), gradbeništvu (44), prometu in zvezah (21), finančno tehničnih storitvah (26), zdravstvu in socialnem varstvu (24).

V osmih mesecih lanskega leta so ozdi sklenili 1.070 pogodb o delu, od tega 619 z upokojenci. Največ pogodb je bilo sklenjenih v panogah trgovina (348), industrija (214), izobraževanje (155), gostinstvo (63).

V istem obdobju je bilo v občini opravljenih 1.326.257 nadur, od teh največ v industriji (496.332), v prometu in zvezah (314.925), gradbeništvu (310.228), v negospodarstvu pa pri izobraževanju (17.040) in zdravstvenemu in socialnem varstvu (19.510).

Pogoje za upokojitev je izpolnjevalo 44 delavcev, od tega največ v industriji (20).

V razdobju od januarja do konca septembra 1982 beležimo v občini 5-odstotno odsotnost z dela, kar pomeni, da je bilo v tem času zaradi bolezni, nege družinskega člana in nesreč pri delu izgubljenih 371.991 delovnih dni (ok. 1400 delavcev ni bilo dnevno prisotnih). V tej številki niso zajeti porodniški dopusti.

(Nadaljevanje prihodnjič)

PETER VODEB

[1] oktober 1982 / december 1981

● Popravek

V prejšnji številki Naše skupnosti se nam je v članku Ključ zaposlovanja na tretji strani v prvem odstavku zgoraj vrinila neljuba pomota. Enajsta in dvanajsta vrstica se pravilno glasita: Imamo 1070 pogodbenih del. Za pomoto se opravičuje avtor.